

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ¹

Factors Effecting the Effectiveness of Land and Building Taxation in Local
Administrative Organizations, Nakhon Sawan Province.

ณัฐฉากร ธีรวัฒนพร ²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ 2) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ และ 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 143 คน วิเคราะห์โดยใช้สถิติ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เชิงอนุมาน ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านทัศนคติส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 2) ปัจจัยด้านการจัดการ ด้านการให้บริการและด้านการจัดทำแผนที่ภาษีมีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

คำสำคัญ: ปัจจัย, ประสิทธิภาพ, ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการทวีปริญญาโท หลักสูตรปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

The purpose of this research is to 1) study factors effecting the effectiveness of land and building taxation in local administrative organizations, Nakhon Sawan Province 2) study problem land and building taxation in local administrative organizations, Nakhon Sawan Province and 3) study guidelines for development of land and building taxation in local administrative organizations, Nakhon Sawan Province. Study is quantitative research. The instrument was a questionnaire. Sample groups / target groups is 143 assistant revenue collecting officers in local administrative organizations, Nakhon Sawan Province. Analyzed using statistics descriptive analyzes were percentages, mean, and standard deviation, Inferential analyzes were pearson correlation, and multiple regression analysis. The results of the study found that: 1) Personal factor were attitude effecting the effectiveness of land and building taxation 2) Management factors were services and mapping tax effecting the effectiveness of land and building taxation.

Keywords: factors, effectiveness, land and building taxation

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปี 2563 เป็นปีเริ่มแรกของการบังคับใช้พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ประกอบกับเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ทำให้การดำเนินการเกิดความล่าช้า รวมถึงประชาชนผู้เสียภาษีที่มีรายได้ลดลงจากการหยุดกิจการ ซึ่งรัฐบาลได้ประกาศลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในอัตราร้อยละ 90 ให้กับทุกกลุ่มที่เสียภาษีในปี 2563 ไปแล้ว ทั้งนี้ รายได้จากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างถือเป็นรายได้หลักที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปใช้จ่ายในการพัฒนาและจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ที่จะต้องดำเนินการด้วยความเป็นธรรมต่อประชาชน และประชาชนผู้เสียภาษี (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2563)

การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเรื่องใหม่ทำให้ประชาชนขาดความเข้าใจในความสำคัญของการที่จะต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จึงทำให้ประชาชนไม่ค่อยมาจ่ายค่าภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประสิทธิผลในการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและหาแนวทางพัฒนาระบบการบริหารการจัดเก็บภาษี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นต่อไป (สถาบันพระปกเกล้า, 2563)

การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ มีปัญหาเนื่องจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่มีประสบการณ์ในด้านการจัดการจัดเก็บภาษี ขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่มีความรู้เรื่องกฎหมายโดยเฉพาะ ทำให้เกิดความผิดพลาดในการจัดเก็บภาษี โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์จัดเก็บภาษีได้ไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนในเรื่องกฎหมายภาษีได้จัดเก็บซ้ำซ้อน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องเสียงบประมาณไปอย่างไม่คุ้มค่ากับในกับการบริหารจัดการจัดเก็บภาษี ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมายภาษี และไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษี ไม่เข้าใจขั้นตอนการเสียภาษีพยายามหลบเลี่ยงการเสียภาษี และไม่เห็นถึงคุณประโยชน์ในการนำเงินเสียภาษีที่จัดเก็บได้ไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นจึงต้องศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นองค์ความรู้ให้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำข้อมูลดังกล่าวไปพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้มีประสิทธิผลมากขึ้น (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์, 2563)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อนำผลการศึกษาที่จะได้ไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและหาแนวทางพัฒนาระบบการบริหารการจัดเก็บภาษี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่นต่อไป

คำถามในการวิจัย

ปัจจัยใดที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

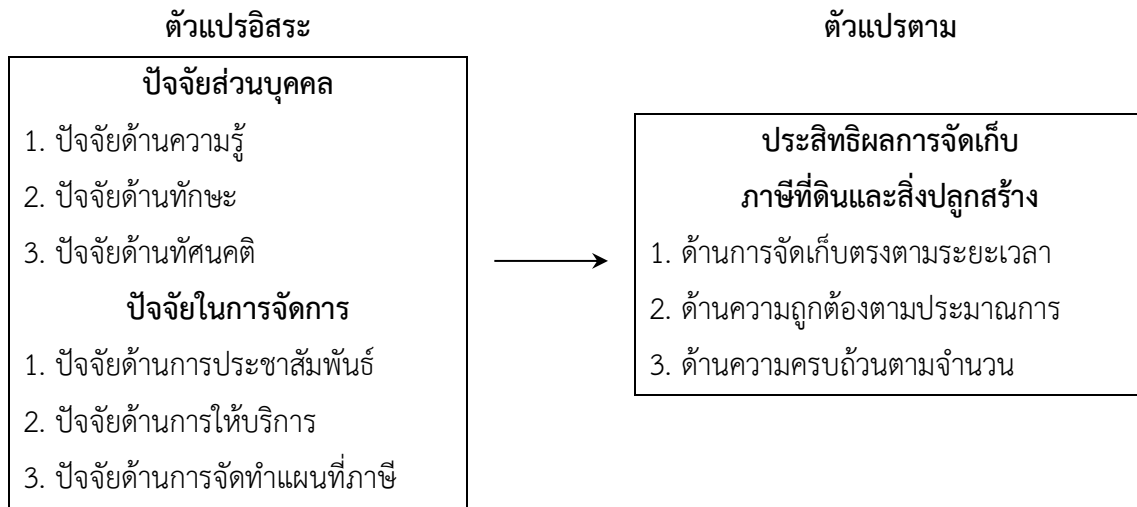
1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์” ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษี
3. ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์
4. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษี
5. นโยบายการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. การสังเคราะห์ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
8. กรอบแนวคิดการวิจัย
9. สมมติฐานการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่

1.1 ประชากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 143 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 108 คน จากการเก็บข้อมูลออนไลน์ใน Google forms

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ปัจจัยด้านความรู้ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก ได้แก่ ใช่ และไม่ใช่ โดยให้ผู้ตอบเลือกเพียง 1 ตัวเลือกเท่านั้น ปัจจัยด้านทักษะ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก ได้แก่ ใช่ และไม่ใช่โดยให้ผู้ตอบเลือกเพียง 1 ตัวเลือกเท่านั้น ปัจจัยด้านทัศนคติ ใช้มาตราวัดแบบ Likert Scale มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านการจัดการ ใช้มาตราวัดแบบ Likert Scale มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 3 ประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ใช้มาตราวัดแบบ Likert Scale มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้อง

ของวัตถุประสงคกับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) มีค่า IOC ได้ค่า IOC รวมทั้งหมดเท่ากับ 0.96 ความเชื่อมั่นแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's Alpha) ค่าความเชื่อมั่นของคำถามทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 0.752

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถาม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยให้นำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาค่าความสัมพันธ์

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้บรรยายลักษณะทั่วไปของข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในการหาค่าอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางภาพ และการบรรยายลักษณะข้อมูล

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ มีดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

1.1 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านทัศนคติมีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

ตัวแปร	b	S.E.	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	2.822	0.486		5.809	0.000***
1) ความรู้	-0.008	0.038	-0.027	-0.218	0.828
2) ทักษะ	0.003	0.036	0.010	0.082	0.935
3) ทศนคติ	0.272	0.124	0.213	2.195	0.030*

*P < .05, **P < .01, ***P < .001

จากตารางที่ 1 สมการพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ จากผลวิเคราะห์ข้อมูล สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\text{ประสิทธิผล} = 2.822 + 0.272 \text{ด้านทศนคติ}$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{\text{ประสิทธิผล}} = 2.822 + 0.213 \text{ด้านทศนคติ}$$

จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานข้างต้น สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

1) ถ้าตัวแปรทศนคติมีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพิ่มขึ้น 0.272 หน่วย โดยให้ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่

1.2 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ปัจจัยการจัดการ ด้านการให้บริการ และด้านการจัดทำแผนที่ภาษี มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุของปัจจัยในการจัดการที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

ตัวแปร	b	S.E.	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.878	0.286		3.071	0.003**
1) การประชาสัมพันธ์	0.118	0.080	0.127	1.470	0.145
2) การให้บริการ	0.394	0.091	0.426	4.320	0.000***
3) การจัดทำแผนที่ภาษี	0.275	0.080	0.290	3.436	0.001***

*P < .05, **P < .01, ***P < .001

จากตารางที่ 2 สมการพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากปัจจัยการจัดการ ที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ จากผลวิเคราะห์ข้อมูล สามารถเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\text{ประสิทธิผล} = 0.878 + 0.394 \text{ด้านการให้บริการ} + 0.275 \text{ด้านการจัดทำแผนที่ภาษี}$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{\text{ประสิทธิผล}} = 0.878 + 0.426 \text{ด้านการให้บริการ} + 0.290 \text{ด้านการจัดทำแผนที่ภาษี}$$

จากสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานข้างต้น สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

1) ถ้าตัวแปรการให้บริการ มีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพิ่มขึ้น 0.394 หน่วย โดยให้ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่

2) ถ้าตัวแปรการจัดทำแผนที่ภาษี มีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพิ่มขึ้น 0.275 หน่วย โดยให้ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่

2. สภาพปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

จากผลการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ปัญหาการดำเนินการมีได้ดังนี้

2.1 ด้านความรู้ ได้แก่ 1) ปัญหากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีการอบรมให้ความรู้บ่อย 2) ปัญหาเจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง 3) ปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจในการทำงาน เนื่องจากขาดบุคลากร/เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

2.2 ด้านทักษะ ได้แก่ 1) ปัญหาขาดบุคลากรที่ชำนาญในด้านโปรแกรม 2) ปัญหาเจ้าหน้าที่ยังขาดทักษะในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องเนื่องภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความซับซ้อนในการคำนวณภาษี 3) ปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่สามารถใช้ระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ด้านทัศนคติ ได้แก่ 1) ปัญหางานด้านการจัดเก็บไม่ได้รับความสนใจจากผู้บริหารและภาระงานค่อนข้างมาก 2) ปัญหาเจ้าหน้าที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป 3) ปัญหาเจ้าหน้าที่มีทัศนคติไม่ถูกต้องกับงาน

2.4 ด้านประชาสัมพันธ์ ได้แก่ 1) ปัญหาขาดการประสานงานที่ดี 2) ปัญหาขาดการสร้าง ความเข้าใจกับผู้เสียภาษี 3) ปัญหาประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ

2.5 ด้านการให้บริการ ได้แก่ 1) ปัญหาบุคลากรออกเก็บภาษีนอกสถานที่น้อย 2) ปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ 3) ปัญหาจากระบบ e-LAAS

2.6 ด้านการจัดทำแผนที่ภาษี ได้แก่ 1) ปัญหาการทับซ้อนกัน จากแนวเขตที่ไม่ชัดเจนและไม่มี การประสานงานระหว่างหน่วยงาน 2) ที่ปัญหาดินบางส่วนยังเป็น นส.3, นส.3ก ทำให้การค้นหาข้อมูล

ไม่สมบูรณ์ หาซื้อเจ้าของที่ดิน เลขที่เอกสารไม่ได้ 3) ปัญหาบุคลากรที่ทำด้านแผนที่ภาษีน้อยและยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนที่ภาษา

2.7 ด้านการจัดเก็บตรงตามระยะเวลา ได้แก่ 1) ปัญหาการจัดเก็บไม่ทัน 2) ปัญหาเจ้าของที่ดินไม่ชำระภาษี 3) ปัญหาที่อยู่ของผู้ชำระภาษีที่เปลี่ยนแปลงโดยไม่มีการแจ้งกับเจ้าหน้าที่ทำให้ไม่สามารถติดต่อได้

2.8 ด้านความถูกต้องตามประมาณการ ได้แก่ 1) ปัญหาการตีความหมายของสิ่งปลูกสร้าง ถ้าตีผิดราคาก็อาจจะผิดพลาด 2) ปัญหาการส่งจดหมายไปแล้วตีกลับ 3) ปัญหาการขาดความแม่นยำจากวิธีคำนวณที่ถูกต้อง

2.9 ด้านความครบถ้วนตามจำนวน ได้แก่ 1) ปัญหาที่อยู่ไม่ปัจจุบัน เช็คข้อมูลไม่ได้ 2) ปัญหาเจ้าของตัวจริงไม่อยู่ในพื้นที่ และ 3) ปัญหาข้อมูลที่ได้รับไม่ครบถ้วน

3. แนวทางในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

จากผลการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ แนวทางพัฒนาปัจจัยเหล่านั้นดำเนินการได้ดังนี้

3.1 การพัฒนาด้านทัศนคติ ได้แก่ 1) ควรส่งเสริมเจ้าหน้าที่ให้ทำความเข้าใจกับประชาชน 2) ควรส่งเสริมให้มีเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ 3) ควรส่งเสริมและให้ความสำคัญทุกตำแหน่งเท่าเทียมกัน

3.2 การพัฒนาด้านความรู้ ได้แก่ 1) ควรจัดอบรมให้มากขึ้น 2) ประชาสัมพันธ์ จัดอบรมให้ความรู้ อธิบายให้เข้าใจ ก่อนการเก็บภาษี 3) ควรส่งเจ้าหน้าที่อบรมและศึกษาระเบียบมาเพื่อทำความเข้าใจ

3.3 การพัฒนาด้านทักษะ ได้แก่ 1) ควรมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านแผนที่ภาษีสืบค้นขอข้อมูลแผนที่ภาษาโดยตรง 2) ควรให้ความรู้เรื่องกฎหมาย หน้าที่ วิธีการปฏิบัติงานตามตำแหน่งทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยการฝึกอบรมแบบบูรณาการร่วมกันในองค์กร 3) ควรปรับปรุงโปรแกรมให้ใช้ง่าย

3.4 การพัฒนาด้านประชาสัมพันธ์ ได้แก่ 1) ควรทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในหลายช่องทาง 2) ควรจัดการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง 3) ควรขอความร่วมมือกับผู้นำหมู่บ้านช่วยประชาสัมพันธ์และทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่

3.5 การพัฒนาด้านการให้บริการ ได้แก่ 1) ควรจัดสรรเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอเหมาะสม 2) ควรจัดหาสถานที่อำนวยความสะดวกในการรับชำระภาษี 3) ควรมีการพัฒนากระบวนการให้บริการที่สะดวกและรวดเร็ว

3.6 การพัฒนาด้านการจัดทำแผนที่ภาษี ได้แก่ 1) ควรตรวจสอบข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เนื่องจากข้อมูลที่ได้รับจากกรมที่ดินไม่ชัดเจน เช่น ที่อยู่เจ้าของที่ดินไม่ถูกต้อง บางแปลงเนื้อที่ไม่ถูกต้อง 2) ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่มารับผิดชอบงานนี้โดยตรง 3) ควรศึกษาการใช้โปรแกรมแผนที่ภาษีย่างละเอียด

3.7 การพัฒนาด้านการจัดเก็บตรงตามระยะเวลา ได้แก่ 1) ควรประสานงานหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลโดยตรงเกี่ยวกับที่อยู่ของผู้ชำระภาษีได้ 2) ควรมีการทวงถามทางโทรศัพท์และช่องทางอื่นๆ 3) ควรบริหารทรัพยากรบุคคลให้เพียงพอ

3.8 การพัฒนาด้านความถูกต้องตามประมาณการ ได้แก่ 1) ควรมีแนวทางให้ชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน 2) ควรหาโปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วย 3) ควรส่งเสริมเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมฯ เพิ่มเติม

3.9 การพัฒนาด้านความครบถ้วนตามจำนวน ได้แก่ 1) ควรมีหน่วยงานหรือโปรแกรมเข้ามาช่วยในการค้นหาบุคคล 2) ควรมีการส่งข้อมูลที่ดินแบบออนไลน์ที่เป็นปัจจุบันให้กับท้องถิ่นทุกเดือน 3) ควรทำโปรแกรมยื่นแบบการชำระภาษีแบบออนไลน์

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติ มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ จากสรุปผลดังกล่าว ผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับวิจัยของสมฤทัย มานิต (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความรู้และทัศนคติของเจ้าหน้าที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะสาเหตุเกิดจาก ทัศนคติ เป็นสิ่งซึ่งมีอยู่ในเฉพาะคนนั้น ขึ้นกับสิ่งแวดล้อม อาจแสดงออกในพฤติกรรม ซึ่งเป็นไปได้ใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะชอบหรือพึงพอใจ ซึ่งทำให้ผู้อื่นเกิด ความรักใคร่ อยากใกล้ชิดสิ่งนั้นๆ หรืออีกลักษณะหนึ่งแสดงออกในรูปความไม่พอใจ เกลียดชัง ไม่อยากใกล้ชิดสิ่งนั้น ดังนั้น ทัศนคติจึงมีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

1.2 ปัจจัยด้านการจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยด้านการให้บริการ และปัจจัยด้านการจัดทำแผนที่ภาษี มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ จากสรุปผลดังกล่าว สอดคล้องกับวิจัยของประพาฬ วงศ์สุบิน (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านการให้บริการมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการให้บริการเป็นการปฏิบัติงานที่กระทำหรือติดต่อและเกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการ

การให้บุคคลต่างๆ ได้ใช้ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง ทั้งด้วยความพยายามใดๆ ก็ตาม ในการทำให้บุคคลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้รับความช่วยเหลือ ดังนั้น การให้บริการ การจัดทำแผนที่ภาษี และการประชาสัมพันธ์ จึงมีผลต่อ ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

2. สภาพปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด นครสวรรค์ ได้แก่ ปัญหาที่อยู่ของผู้ชำระภาษีที่เปลี่ยนแปลงโดยไม่มีแจ้งกับเจ้าหน้าที่ทำให้ติดต่อไม่ได้ ปัญหาการขาดความแม่นยำจากวิธีคำนวณที่ถูกต้อง และปัญหาข้อมูลที่ได้รับไม่ครบถ้วน จากสรุปผลดังกล่าว สอดคล้องกับวิจัยของนุจริญ วงษ์สุภาพ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาในการจัดเก็บภาษีขององค์กร บริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดเก็บภาษี องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ขาดการสร้าง ความเข้าใจที่ดีในการจัดเก็บภาษี ขาดช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยและทั่วถึง และภาษี ที่จัดเก็บมีหลายประเภทและมีความซ้ำซ้อน ผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและ สิ่งปลูกสร้าง เกิดจากประสิทธิภาพของบุคคล ทำให้บังเกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ ผลที่เกิดขึ้น มีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง ความมีคุณค่า เหมาะสมดีกับงาน ตรงความคาดหวังและความต้องการ ของหมู่คณะ ทำให้มีปัญหาในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

3. แนวทางในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด นครสวรรค์ ได้แก่ เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ 1) ควรดำเนินการทวงถามผู้ชำระภาษีทางโทรศัพท์และช่องทางการ ติดต่อช่องทางอื่นๆ 2) ควรหาโปรแกรมสำเร็จรูปอื่นๆ มาช่วยในการคำนวณ และ 3) ควรประสานงานกับ สำนักงานที่ดิน เพื่อให้มีการส่งข้อมูลที่เป็นปัจจุบันให้กับท้องถิ่นทุกเดือนแบบออนไลน์ จากสรุปผลดังกล่าว สอดคล้องกับวิจัยของทองเปียน สำราญ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลของ เทศบาลในเขตอำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า แนวทางในการพัฒนาเพื่อพัฒนา ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ได้แก่ 1) เพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติงาน 2) สื่อสารความเข้าใจให้กับประชาชน และ 3) มีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย ผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเป็นการทำให้กลุ่มบุคคล ในองค์กรเข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันขององค์กร หรือความพยายามที่จะบรรลุ วัตถุประสงค์ร่วมกัน การจัดการทรัพยากร และยังช่วยการบริหารให้กับองค์กรต่างๆ ให้เจริญรุ่งเรือง ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงให้ความสำคัญกับการให้บริการมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการออกเป็นข้อกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำข้อบัญญัติผ่านสภา จัดทำ แผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

2. ควรศึกษาระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ทันสมัย ชัดเจน เพื่อที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
3. ควรมีนโยบายการประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อให้ประชาชนรับทราบอย่างต่อเนื่อง
4. ควรมีนโยบายสรรหาเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมกับงาน
5. ควรมีนโยบายให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่อยู่ของผู้ชำระภาษีที่เปลี่ยนแปลงโดยไม่มีการแจ้งกับเจ้าหน้าที่ทำให้ติดต่อไม่ได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ควรดำเนินการทวงถามผู้ชำระภาษีทางโทรศัพท์และช่องทางการติดต่อช่องทางอื่น ๆ
2. จากการศึกษาพบว่า ปัญหาการขาดความแม่นยำจากวิธีคำนวณที่ถูกต้อง ดังนั้น เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ควรหาโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ มาช่วยในการคำนวณ
3. จากการศึกษาพบว่า ปัญหาข้อมูลที่ได้รับไม่ครบถ้วน ดังนั้น เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ควรประสานงานกับสำนักงานที่ดิน เพื่อให้มีการส่งข้อมูลออนไลน์ที่เป็นปัจจุบันให้กับท้องถิ่นทุกเดือน
4. จากการศึกษาพบว่า ปัญหาระยะเวลาในการจัดเก็บภาษีน้อยเกินไป ดังนั้น เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ควรออกให้บริการรับชำระภาษีนอกสถานที่
5. จากการศึกษาพบว่า ปัญหาปริมาณงานมากกว่าเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ดังนั้น เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ควรวางแผนการทำงานให้เหมาะสม เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรจัดทำโครงการศึกษาการเพิ่มศักยภาพของการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างขวัญกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ และมีกิจกรรมสำหรับผู้มีหน้าที่เสียภาษี สร้างจิตสำนึก และผู้บริหารควรควบคุมกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด
2. ควรเพิ่มกรอบอัตรากำลังพนักงานจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ให้มากขึ้น เพื่อรองรับงานและภารกิจที่มากขึ้น

3. ควรสร้างขวัญกำลังใจแก่พนักงานจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยให้ความยกย่องชมเชย และบำเหน็จความดีความชอบอย่างเหมาะสม

4. ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อมีแนวทางในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในทิศทางเดียวกัน

5. ควรเพิ่มช่องทางชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เพื่อให้ผู้มาเสียภาษีได้รับการบริการที่สะดวก และรวดเร็วมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษารูปแบบและพฤติกรรมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

2. ศึกษาเปรียบเทียบกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ กับเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ

3. ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

4. ศึกษาการจัดการความรู้การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

5. ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้

ควรมีการพัฒนาด้านทักษะเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายการจัดทำโครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจ เพื่อไปพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). **แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- ทองเปียน สำราญ. (2559). **ปัญหาในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลของเทศบาลในเขตอำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นุจริญ วงษ์สุภาพ. (2559). **สภาพและปัญหาในการจัดเก็บภาษีองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. อยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ประพาฬ วงศ์สุบิน. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2563). **ภาษีโรงเรือนและที่ดิน**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- สมฤทัย มานิต. (2554). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสิงห์บุรี**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์. (2563). **รายงานประจำปี 2563**. นครสวรรค์: สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์.